

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 грудня 2024 р. № 1455

ПОРЯДОК
створення, управління та функціонування системи
мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає загальні засади створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні (далі — мінімальні запаси).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) валове внутрішнє споживання еквіваленту сирової нафти (далі — валове внутрішнє споживання) — добуток коефіцієнта 1,2 та суми фактичних обсягів внутрішнього постачання нафти та нафтопродуктів у базовому році;

2) користувачі електронної системи репортингу (далі — користувачі) — суб'єкти ринку нафти та нафтопродуктів (далі — суб'єкти ринку), оператори мінімальних запасів (далі — оператори), відповідальні зберігачі (у тому числі суб'єкти господарювання держав — членів ЄС) у розумінні Закону України “Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів” (далі — Закон), які пройшли електронну ідентифікацію в електронній системі репортингу та яким створено особисті електронні кабінети користувачів електронної системи репортингу (далі — кабінети користувачів) відповідно до Порядку функціонування та ведення електронної системи репортингу, що затверджується відповідно до пункту 2 частини другої статті 4 Закону (далі — Порядок репортингу);

3) Методика обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі — Методика мінімальних запасів) — документ, в якому визначено механізм розрахунку рівня мінімальних запасів на наступний базовий рік, що враховує попередньо створені мінімальні запаси, розкриття, поновлення мінімальних запасів внаслідок настання кризової ситуації та прогнозний стан ринку нафти та нафтопродуктів. Методика мінімальних запасів затверджується Міненерго;

4) нафтовий еквівалент — стандартизована одиниця вимірювання енергії, що виділяється під час спалювання однієї тонни сирової нафти, яка означає для цілей цього Порядку кількість сирової нафти або нафтопродуктів, що перераховується із застосуванням відповідних коефіцієнтів, та виражена в одиницях маси тоннах;

5) перелік (номенклатура) мінімальних запасів (далі — перелік мінімальних запасів) — сукупність назв, марок нафтопродуктів, що входять до складу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів;

6) середньодобове валове внутрішнє споживання еквіваленту сирової нафти (далі — середньодобове споживання) — відношення валового внутрішнього споживання еквіваленту сирової нафти у базовому році до кількості днів у базовому році;

7) фактичні обсяги внутрішнього постачання нафти та нафтопродуктів — поставки на внутрішній ринок нафти та нафтопродуктів, ввезених у режимі імпорту на митну територію України та введених в обіг за базовий рік, і нафтопродуктів, вироблених в Україні та введених в обіг за базовий рік.

Учасниками системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі — учасники системи мінімальних запасів) є Міненерго, Держмитслужба, ДПС, Держстат, суб'єкти ринку, відповідальні зберігачі, оператори, адміністратор електронної системи репортингу (далі — адміністратор).

Система мінімальних запасів становить сукупність правових, організаційних та адміністративних заходів, інженерних, технічних засобів, програмного забезпечення, а також методів обробки інформації, спрямованих на створення, зберігання, заміну, розкриття, використання, поновлення та реалізацію (продаж) мінімальних запасів.

Терміни “адміністратор електронної системи репортингу”, “база даних мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів”, “базовий рік”, “банківська гарантія”, “відповідальний зберігач”, “електронна система репортингу”, “електронна платформа електронної системи репортингу”, “комерційні запаси”, “мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів”, “нафтопродукти”, “суб'єкт ринку нафти та нафтопродуктів”, “тікетс-угода”, “оператор мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів” у цьому Порядку вживаються в значенні, наведеному в Законі.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються в значенні, наведеному в Податковому кодексі України, Законах України “Про нафту і газ”, “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального”, “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”, постанові Національного банку від 15 грудня 2004 р. № 639 “Про затвердження Положення про порядок здійснення банками та фінансовими компаніями операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах”.

3. Правовою основою для створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів є Податковий кодекс України, Митний кодекс України, Цивільний кодекс України, Бюджетний кодекс України, Закон, Закони України “Про нафту і газ”, “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального”, “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про трубопровідний транспорт”, “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”, “Про інформацію”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про захист персональних даних”, “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”, “Про публічні електронні реєстри”, “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”, постанова Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 408 “Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 43, ст. 1485), Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. № 373 (Офіційний вісник України, 2006 р., № 13, ст. 878; 2022 р., № 47, ст. 2595), Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, судових та котельних палив, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 927 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 2, ст. 35), Технічний регламент щодо вимог до газу скрапленого для автомобільного транспорту, комунально-побутового споживання та промислових цілей, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 667 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 63, ст. 2046), Порядок використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2023 р. № 798 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 76, ст. 4297), наказ Мінекономіки від 18 лютого 2020 р. № 275 “Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі”, постанова Національного банку від 15 грудня 2004 р. № 639 “Про затвердження Положення про порядок здійснення банками та фінансовими компаніями операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах” (далі — Положення про банківські гарантії).

Призначення системи мінімальних запасів та її функціонування

4. Система мінімальних запасів призначена для створення, ефективного управління мінімальними запасами, виявлення ознак кризової

ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України, а також виконання плану дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України (далі — план дій), що затверджується відповідно до пункту 5 частини другої статті 4 Закону.

5. Організаційною основою системи мінімальних запасів є сукупність обсягів нафти та нафтопродуктів, що входять до складу мінімальних запасів, які створюються та зберігаються суб'єктами ринку, операторами та відповідальними зберігачами, місць їх зберігання, що забезпечують збереження кількісних і якісних характеристик нафти та/або нафтопродуктів протягом строку їх зберігання, а також банківська гарантія як вид фінансового забезпечення виконання зобов'язань щодо створення мінімальних запасів згідно з вимогами Закону.

6. Основними завданнями системи мінімальних запасів є:

1) створення запасів нафти та нафтопродуктів, що використовуватимуться для задоволення потреб споживачів нафти та нафтопродуктів у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України;

2) забезпечення електронної взаємодії та обміну інформацією між учасниками системи мінімальних запасів, заінтересованими центральними органами виконавчої влади та іншими державними електронними інформаційними ресурсами відповідно до Закону;

3) цифровізація послуг, зокрема адміністративних, стосовно створення мінімальних запасів;

4) впровадження прозорого та надійного механізму моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо мінімальних запасів;

5) забезпечення обліку та контролю за рівнем мінімальних запасів та зобов'язань щодо їх створення;

б) забезпечення обліку та контролю за банківськими гарантіями;

7) виконання зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14 вересня 2009 р. № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сирової нафти та/або нафтопродуктів (далі — Директива 2009/119/ЄС).

7. Організація та здійснення заходів з ефективного функціонування системи мінімальних запасів покладається на Міненерго, яке:

1) визначає обсяг мінімальних запасів, які зобов'язані створювати та зберігати оператори і суб'єкти ринку. Розрахунок обсягу мінімальних запасів у розрахунковому році здійснюється з використанням методики мінімальних запасів з урахуванням вимог пункту 3 статті 9 Директиви 2009/119/ЄС;

2) визначає перелік нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу мінімальних запасів, та їх співвідношення у складі таких запасів;

3) визначає адміністратора відповідно до Порядку репортингу;

4) організовує та здійснює моніторинг обсягів на ринку нафти та нафтопродуктів України відповідно до Порядку здійснення моніторингу обсягів на ринках нафти, нафтопродуктів та скрапленого газу в Україні, що затверджується відповідно до пункту 3 частини другої статті 4 Закону (далі — Порядок моніторингу обсягів), відстежує тенденції розвитку ринку нафти та нафтопродуктів України;

5) складає та веде річний баланс постачання і споживання нафти та нафтопродуктів.

8. Інформаційно-комунікаційною системою щодо програмного забезпечення та методів обробки інформації стосовно мінімальних запасів є електронна система репортингу, яка створена відповідно до вимог Закону та Порядку репортингу.

9. Електронна платформа електронної системи репортингу, що є компонентом електронної системи репортингу, забезпечує взаємодію між операторами, суб'єктами ринку, відповідальними зберігачами, адміністратором, Міненерго та іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до законодавства.

10. База даних мінімальних запасів є компонентом електронної системи репортингу, що містить інформацію про мінімальні запаси.

Обсяги мінімальних запасів

11. Обсяги і перелік мінімальних запасів обчислюються Міненерго для суб'єктів ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту на митну територію України та введення їх в обіг, та суб'єктів ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, на підставі даних за повний базовий рік, отриманих з використанням електронної системи репортингу відповідно до Порядку моніторингу обсягів та Методики мінімальних запасів.

12. На підставі даних за повний базовий рік, отриманих відповідно до Порядку моніторингу обсягів, та з урахуванням Методики мінімальних запасів і пунктів 3 і 4 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону Міненерго визначає показники обсягів і перелік мінімальних запасів, які суб'єкти ринку зобов'язані створити та зберігати протягом наступного календарного року, не пізніше 31 травня року, наступного за базовим. Для кожної категорії нафтопродуктів з переліку мінімальних запасів обраховуються показники обсягів нафтового еквіваленту та обсягів мінімальних запасів, виражених у кількості днів середньодобового споживання.

13. Міненерго не пізніше 14 червня року, наступного за базовим, інформує суб'єктів ринку про показники, визначені пунктом 12 цього Порядку, шляхом розміщення відповідної інформації на своїй офіційній веб-сторінці та в кабінетах користувачів.

14. Суб'єкт ринку набуває право введення в обіг нафти та/або нафтопродуктів лише в обсязі, пропорційному мінімальним запасам, фактично сформованому таким суб'єктом ринку або замість такого суб'єкта — оператором відповідно до укладеної тікетс-угоди.

15. Необхідною умовою набуття суб'єктами ринку права, визначеного пунктом 14 цього Порядку, є достатній розмір залишку фінансового забезпечення відповідно до вимог Закону та цього Порядку.

16. Мінімальні запаси створюються:

1) суб'єктами ринку, які здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту, з переліку нафти та/або нафтопродуктів, які ними вводяться в обіг на території України;

2) суб'єктами ринку, які провадять діяльність з виробництва нафтопродуктів, з нафти, яка вводиться в обіг, та/або нафтопродуктів, які виробляються та вводяться в обіг відповідно до обсягу і номенклатури, визначених Міненерго відповідно до пунктів 11—13 цього Порядку;

3) суб'єктами ринку, які вводять в обіг газ скраплений, або у газі скрапленому, або в бензинах автомобільних з коефіцієнтом 0,8 до встановленого обсягу мінімальних запасів для газу скрапленого.

17. Створення мінімальних запасів здійснюється поетапно, протягом восьми базових років починаючи з моменту введення в дію Закону, з досягненням загального обсягу мінімальних запасів, визначеного частинами першою та другою статті 8 Закону.

18. Частка мінімальних запасів, що мають створюватися суб'єктами ринку, обчислюється від введенного в обіг суб'єктами ринку обсягу нафти та/або нафтопродуктів за базовий рік, але не менше 250 тонн, та становить:

1) протягом першого року з дати виникнення таких зобов'язань — 3 відсотки;

2) протягом другого року з дати виникнення таких зобов'язань — 6 відсотків;

3) протягом третього року з дати виникнення таких зобов'язань — 9 відсотків;

4) протягом четвертого року з дати виникнення таких зобов'язань — 12 відсотків;

5) протягом п'ятого року з дати виникнення таких зобов'язань — 15 відсотків;

б) протягом шостого року з дати виникнення таких зобов'язань — 18 відсотків;

7) протягом сьомого року з дати виникнення таких зобов'язань — 21 відсоток;

8) протягом восьмого року з дати виникнення таких зобов'язань та кожного наступного року — 24 відсотки.

19. Після закінчення поетапного створення мінімальних запасів, яке здійснюється відповідно до пунктів 17 і 18 цього Порядку, обсяги та перелік мінімальних запасів визначаються відповідно до пунктів 11—16 цього Порядку.

Взаємодія системи мінімальних запасів з іншими інформаційно-комунікаційними системами

20. Функціонування системи мінімальних запасів передбачає інформаційну взаємодію бази даних системи мінімальних запасів з іншими інформаційно-комунікаційними системами відповідно до Порядку репортингу, а саме:

1) з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань через прикладний програмний інтерфейс електронної системи репортингу щодо реєстраційних даних учасників електронної системи репортингу;

2) з єдиною автоматизованою інформаційною системою митних органів Держмитслужби та електронною системою репортингу Міненерго шляхом обміну наборами даних стосовно:

обсягів імпорту, експорту нафти, газового конденсату та нафтопродуктів, що переміщуються через митний кордон України в режимі імпорту/експорту, з урахуванням статей 11 та 452 Митного кодексу України;

суми фінансового забезпечення, створеного суб'єктом ринку, що здійснює ввезення нафти, газового конденсату та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг, для забезпечення виконання зобов'язань суб'єктів ринку щодо створення мінімальних запасів відповідно до вимог, встановлених Законом.

Перелік наборів даних, їх структура та формати даних, що передаються та приймаються в порядку інформаційної взаємодії, строк їх передачі, процедура взаємодії інформаційних систем та порядок внесення змін до них визначаються спільно Держмитслужбою та Міненерго відповідними рішеннями, які оформлюються окремими протоколами та/або договорами про інформаційну взаємодію;

3) з інформаційно-комунікаційними системами, базами даних, реєстрами, іншими інформаційними ресурсами (далі — інформаційні

системи) ДПС та Міненерго, що здійснюється відповідно до Порядку моніторингу обсягів, шляхом обміну наборами даних стосовно:

переліку учасників ринку нафти та нафтопродуктів — суб'єктів ринку, відповідальних зберігачів;

статусу ліцензій на право виробництва пального, оптової або роздрібною торгівлі паливом або на зберігання пального;

обсягів виробництва, запасів, реалізації нафтопродуктів;

суми фінансового забезпечення, створеного суб'єктом ринку, що здійснює виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, для забезпечення виконання зобов'язань суб'єктів ринку щодо створення мінімальних запасів відповідно до вимог, встановлених Законом;

4) з Держстатом через прикладний програмний інтерфейс електронної системи репортигу щодо обсягів споживання нафти та нафтопродуктів на внутрішньому ринку України.

21. Взаємодія бази даних системи мінімальних запасів через прикладний програмний інтерфейс електронної системи репортигу з іншими інформаційно-комунікаційними системами забезпечує супровід (обробку) процесів та відомостей про:

1) стан державної реєстрації учасників системи мінімальних запасів;

2) наявність ліцензій на право виробництва пального, оптової та роздрібною торгівлі паливом або на зберігання пального;

3) створення та зберігання мінімальних запасів;

4) місця зберігання мінімальних запасів;

5) нормативні обсяги мінімальних запасів для суб'єктів ринку відповідно до Закону;

6) банківські гарантії, видані операторам або суб'єктам ринку;

7) реєстрацію акцизних накладних під час введення в обіг вироблених в Україні нафтопродуктів;

8) реєстрацію митних декларацій під час введення в обіг ввезених у режимі імпорту на митну територію України нафти та нафтопродуктів.

22. Електронна платформа електронної системи репортигу, що функціонує із системою мінімальних запасів відповідно до Порядку репортигу, забезпечує:

1) взаємодію між операторами, суб'єктами ринку, відповідальними зберігачами, адміністратором, Міненерго та іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до законодавства стосовно мінімальних запасів;

2) облік даних щодо створення, зберігання, заміни, використання, поновлення та реалізації (продажу) мінімальних запасів;

3) облік даних банківських гарантій, виданих операторам мінімальних запасів або суб'єктам ринку відповідно до Закону;

4) контроль за дотриманням операторами, суб'єктами ринку та відповідальними зберігачами вимог щодо створення, зберігання, заміни, використання, поновлення та реалізації (продажу) мінімальних запасів;

5) облік даних, отриманих шляхом моніторингу обсягів, якості і безпечності нафтопродуктів на ринку нафти та нафтопродуктів України.

23. База даних системи мінімальних запасів містить інформацію, зокрема, про:

1) операторів, суб'єктів ринку, відповідальних зберігачів, а саме повне найменування та ідентифікаційний код юридичної особи згідно з ЄДРПОУ для юридичних осіб або прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків чи серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті громадянина України) для фізичних осіб — підприємців;

2) відомості щодо зберігання мінімальних запасів відповідальними зберігачами із зазначенням найменування суб'єкта ринку, для якого здійснюється відповідальне зберігання мінімальних запасів, та реквізитів договору про відповідальне зберігання мінімальних запасів;

3) склад, кількість, якісні характеристики нафти та нафтопродуктів, що зберігаються операторами, суб'єктами ринку та відповідальними зберігачами відповідно до Закону;

4) місця зберігання нафти та нафтопродуктів, зокрема дані про технічні характеристики (параметри) резервуарів, в яких зберігаються мінімальні запаси відповідно до Закону;

5) банківські гарантії відповідно до Закону.

24. Відомості з бази даних системи мінімальних запасів використовуються іншими органами державної влади, а саме:

1) Держмитслужбою під час здійснення митного оформлення нафти, газового конденсату та нафтопродуктів, що переміщуються через митний кордон України в режимі імпорту/експорту;

2) ДПС під час реєстрації акцизних накладних у зв'язку з введенням в обіг вироблених в Україні нафтопродуктів.

Створення мінімальних запасів

25. Зобов'язання щодо створення мінімальних запасів поширюються на суб'єктів ринку та операторів.

26. Розрахунок обсягів мінімальних запасів, що зобов'язані створювати суб'єкти ринку та оператори, здійснюється на підставі пунктів 11—19 цього Порядку. При цьому даний розрахунок забезпечує визначення мінімально можливих значень мінімальних запасів, що створюються суб'єктами ринку та операторами, та не обмежує максимальні значення мінімальних запасів, що можуть створюватися з урахуванням обсягів нафти та нафтопродуктів, що заплановано до введення в обіг протягом календарного року.

27. Після завершення створення обсягів мінімальних запасів суб'єкт ринку або оператор, що створив обсяги мінімальних запасів замість суб'єкта ринку відповідно до укладеної тікетс-угоди, в одноденний строк зобов'язаний внести до електронної системи репортингу такі відомості:

1) про перелік, кількість (обсяг), якісні характеристики нафти та нафтопродуктів, що зберігаються операторами, суб'єктами ринку відповідно до Закону;

2) про місця зберігання:

нафтопродуктів із складу мінімальних запасів відповідно до Закону із зазначенням даних про уніфіковані номери та адресу місцезнаходження акцизних складів згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 408 “Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 43, ст. 1485);

нафти та газового конденсату із складу мінімальних запасів відповідно до Закону;

нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за кордоном відповідно до Закону;

3) про найменування відповідальних зберігачів (у випадку зберігання мінімальних запасів відповідальним зберігачем) із зазначенням кількості і якості нафти та нафтопродуктів, які вони зберігають на підставі договору про відповідальне зберігання відповідно до Закону;

4) про фінансове забезпечення створених мінімальних запасів.

28. Інформація згідно з пунктом 27 цього Порядку повинна бути внесена до електронної системи репортингу:

1) суб'єктом ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг, не пізніше ніж за 12 годин до початку митного оформлення нафти та/або нафтопродуктів, що ввозяться суб'єктом ринку на митну територію України;

2) суб'єктом ринку, що здійснює виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, не пізніше ніж за 12 годин до реєстрації акцизної накладної ДПС.

29. Адміністратор забезпечує:

1) перевірку відповідності відомостей, що вносяться до електронної системи репортингу, інформації, документам, на підставі яких здійснюється їх внесення;

2) для суб'єктів ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг, здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, та операторів розрахунок:

кількісних показників допустимих для введення в обіг обсягів нафти та/або нафтопродуктів, що визначаються з урахуванням мінімальних запасів, що створені та зберігаються;

вартісних показників фінансового забезпечення;

3) виявлення порушень операторами або суб'єктами ринку вимог щодо створення, зберігання, заміни, використання, поновлення та реалізації (продажу) мінімальних запасів відповідно до вимог Закону та цього Порядку;

4) внесення інформації про списання банківської гарантії;

5) виявлення ознак кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України.

30. Після завершення створення обсягів мінімальних запасів та фінансового забезпечення суб'єкт ринку набуває право введення в обіг імпортованих чи вироблених нафти та/або нафтопродуктів щонайбільше в обсязі, пропорційному обсягам мінімальних запасів.

31. У разі коли під час митного оформлення за результатами автоматизованої перевірки дотримання законодавства стосовно мінімальних запасів встановлено недостатність суми фінансового забезпечення, створеного суб'єктом ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг, для забезпечення виконання зобов'язань суб'єктів ринку щодо створення мінімальних запасів відповідно до вимог, встановлених Законом, митний орган відмовляє суб'єкту ринку в митному оформленні нафти та/або нафтопродуктів з підстав недостатності фінансового забезпечення та інформує через електронну систему репортингу Міненерго та адміністратора.

32. У разі коли під час реєстрації акцизної накладної за результатами автоматизованої перевірки дотримання законодавства стосовно мінімальних запасів встановлено недостатність суми фінансового забезпечення, створеного суб'єктом ринку, що здійснює виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, для забезпечення виконання зобов'язань суб'єктів ринку щодо створення мінімальних запасів відповідно до вимог, встановлених Законом, податковий орган відмовляє

суб'єкту ринку в реєстрації акцизної накладної на вироблені нафтопродукти з підстав недостатності фінансового забезпечення та інформує через електронну систему репортингу Міненерго та адміністратора.

33. Визначення ринкової вартості мінімальних запасів для цілей цього Порядку здійснюється адміністратором на підставі примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Мінекономіки від 18 лютого 2020 р. № 275. Адміністратор розміщує щотижня інформацію в електронній системі репортингу про ринкові ціни на нафтопродукти із складу мінімальних запасів.

34. Створення, зберігання, заміна, використання, поновлення та реалізація (продаж) мінімальних запасів здійснюються з урахуванням вимог Інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затвердженої спільним наказом Мінпаливенерго, Мінекономіки, Мінтрансу, Держспоживстандарту від 20 травня 2008 р. № 281/171/578/155.

35. Не включаються до обсягів мінімальних запасів такі обсяги нафти та/або нафтопродуктів, до яких застосовано заходи забезпечення судового, кримінального, виконавчого провадження, а також такі, на які звернено стягнення у виконавчому провадженні.

Зберігання мінімальних запасів

36. Суб'єкти ринку та оператори зобов'язані зберігати мінімальні запаси із дотриманням вимог, встановлених Законом та цим Порядком і галузевими нормативними документами щодо якості та безпечності.

37. Мінімальні запаси зберігаються на території України у місцях зберігання (резервуарах), що забезпечують збереження кількісних і якісних характеристик нафти та/або нафтопродуктів протягом строку їх зберігання, технічні параметри яких дають змогу здійснювати їх прийом та відпуск протягом строку, визначеного Кабінетом Міністрів України у рішенні про кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів.

38. Місця зберігання, що розташовані на митній території України, де зберігаються нафтопродукти із складу мінімальних запасів відповідно до Закону, мають бути зареєстровані як акцизні склади відповідно до Податкового кодексу України.

39. Мінімальні запаси можуть зберігатися за кордоном України на територіях держав — членів ЄС, що межують з Україною і зобов'язалися підтримувати мінімальні запаси сирової нафти та/або нафтопродуктів відповідно до Директиви 2009/119/ЄС.

40. Зберігання мінімальних запасів за кордоном України можливе у зберігача-нерезидента:

1) у центрального об'єкта зберігання (в розумінні Директиви 2009/119/ЄС);

2) у суб'єкта господарювання, який провадить свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави — члена ЄС та має відповідні ліцензію та/або дозвіл.

41. На територіях держав згідно з пунктом 39 цього Порядку можливо зберігати до 25 відсотків обсягів мінімальних запасів, що зобов'язані створювати суб'єкти ринку та оператори відповідно до пунктів 11—19 цього Порядку.

42. Зберігання мінімальних запасів за кордоном України можливе за умов:

1) відсутності спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України “Про санкції”;

2) укладення зберігачем-нерезидентом з адміністратором угоди про обмін інформацією щодо обсягів та місць зберігання мінімальних запасів;

3) здійснення адміністратором за попереднім запитом заходів з контролю щодо наявних обсягів мінімальних запасів у зберігача, визначеного пунктом 40 цього Порядку;

4) заборони передачі зобов'язань із зберігання мінімальних запасів від зберігача-нерезидента;

5) передбачення зберігачем-нерезидентом у договорах зобов'язання забезпечити доставку на митну територію України та введення в обіг мінімальних запасів у строк, визначений рішенням Кабінету Міністрів України про розкриття мінімальних запасів відповідно до Закону.

43. Нафтопродукти із складу мінімальних запасів можуть зберігатися на акцизних складах (крім місць роздрібної торгівлі нафтопродуктами) разом з комерційними запасами, а також нафтопродуктами, призначеними для власних потреб суб'єктів ринку. При цьому суб'єкти ринку та оператори зобов'язані забезпечити ведення окремого обліку нафтопродуктів із складу мінімальних запасів з обов'язковим внесенням інформації до електронної системи репортингу:

1) обсягів комерційних запасів нафтопродуктів;

2) обсягів нафтопродуктів із складу мінімальних запасів.

Нафта із складу мінімальних запасів може зберігатися на складах разом з комерційними запасами, а також нафтою, призначеною для власних потреб суб'єктів ринку. При цьому суб'єкти ринку зобов'язані забезпечити ведення окремого обліку нафти із складу мінімальних запасів з обов'язковим внесенням інформації до електронної системи репортингу:

комерційних запасів нафти;

нафти із складу мінімальних запасів.

44. Мінімальні запаси заборонено зберігати:

- 1) у місцях роздрібної торгівлі нафтопродуктами;
- 2) в приміщенні або на території, що не є акцизним складом відповідно до Податкового кодексу України;
- 3) на родовищах вуглеводнів;
- 4) у нафтопроводах/нафтопродуктопроводах;
- 5) у технічних резервуарах на виробництві;
- 6) в акцизному складі пересувному відповідно до Податкового кодексу України;
- 7) на складах Державного агентства з управління резервами, Міноборони та на складах військового призначення;
- 8) у суб'єктів господарювання, щодо яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи відповідно до Закону України "Про санкції".

45. У період воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування суб'єкти ринку мають право зберігати мінімальні запаси:

1) на акцизних складах (місцях роздрібної торгівлі нафтопродуктами), зокрема разом з комерційними запасами, а також нафтопродуктами, призначеними для власних потреб таких суб'єктів ринку;

2) на митних складах у режимі митного складу, за умови забезпечення відображення інформації про обсяги зберігання мінімальних запасів в електронній системі репортигу та підтвердження Держмитслужбою. Обсяг мінімальних запасів, що можуть зберігатися суб'єктами ринку на митних складах, не може перевищувати 50 відсотків загального обсягу мінімальних запасів, що зобов'язані створювати суб'єкти ринку та оператори відповідно до пунктів 11—19 цього Порядку;

3) за кордоном України, за умови виконання вимог, зазначених у пунктах 39—42 цього Порядку, а також:

на територіях держав — членів ЄС, що межують з Україною, та країн ЄС, що межують з державами, які зобов'язалися підтримувати мінімальні запаси сировини нафти та/або нафтопродуктів відповідно до Директиви 2009/119/ЄС;

зберігання у країнах згідно з абзацом другим цього підпункту до 50 відсотків обсягів мінімальних запасів, що зобов'язані створювати суб'єкти ринку та оператори відповідно до пунктів 11—19 цього Порядку. При цьому в державах — членах ЄС, що межують з державами — членами ЄС, що межують з Україною, суб'єкти ринку мають право зберігати до 25 відсотків таких обсягів мінімальних запасів.

46. Оператори, суб'єкти ринку та відповідальні зберігачі зобов'язані вести окремий облік нафти або нафтопродуктів, що входять до складу мінімальних запасів.

47. Нафта та/або нафтопродукти із складу мінімальних запасів повинні зберігатися з додержанням вимог Інструкції з контролювання якості нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затвердженої спільним наказом Мінпаливенерго та Держспоживстандарту від 4 червня 2007 р. № 271/121 (далі — Інструкція з контролю якості).

Тікетс-угоди

48. Виконання вимог Закону щодо створення та зберігання мінімальних запасів можливе шляхом укладення тікетс-угоди між оператором та суб'єктом ринку. Типова форма тікетс-угоди розробляється та затверджується наказом Міненерго.

49. Відповідно до тікетс-угоди оператор зобов'язується надати суб'єкту ринку послуги щодо резервування, зокрема створення та зберігання нафти та/або нафтопродуктів, та бере на себе зобов'язання, передбачені для оператора відповідно до Закону, щодо створення визначених тікетс-угодою мінімальних запасів, а суб'єкт ринку зобов'язується прийняти та оплатити такі послуги.

Суб'єкт ринку зобов'язується надавати оператору інформацію щодо переліку, кількості та якісних характеристик нафти та/або нафтопродуктів, що становлять мінімальні запаси за тікетс-угодою.

50. Типова форма тікетс-угоди щодо створення та зберігання обумовлених такою угодою видів нафти та нафтопродуктів, що укладається між оператором і суб'єктом ринку, має містити положення щодо порядку надання послуг, а саме:

- 1) процедури обміну інформацією;
- 2) вимоги до фінансового забезпечення;
- 3) порядок приймання-передачі послуг;
- 4) вимоги до якості послуг;
- 5) вартість послуг та порядок оплати послуг;
- 6) права та обов'язки оператора і суб'єкта ринку;
- 7) відповідальність оператора і суб'єкта ринку за порушення умов тікетс-угоди;
- 8) обставини непереборної сили;
- 9) порядок і умови внесення змін до тікетс-угоди;
- 10) строк дії тікетс-угоди, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

51. Після укладення тікетс-угоди оператор і суб'єкт ринку, які повинні бути зареєстровані в електронній системі репортигу і мати кабінети користувачів відповідно до Порядку репортигу, зобов'язані внести протягом трьох робочих днів до електронної системи репортигу інформацію про укладення тікетс-угоди та відомості про зобов'язання за тікетс-угодою щодо:

1) обсягів нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що створені та зберігаються;

2) місць зберігання нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів;

3) копій банківських гарантій.

52. У разі внесення змін до тікетс-угоди щодо відомостей, визначених пунктом 51 цього Порядку, оператор і суб'єкт ринку зобов'язані внести протягом трьох робочих днів до електронної системи репортигу інформацію про внесення змін до тікетс-угоди.

53. Оператор зобов'язаний проводити перевірку якості нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за тікетс-угодою під час їх створення, реалізації (продажу), заміни та поновлення, а також здійснювати постійний контроль якості нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за тікетс-угодою під час їх зберігання відповідно до Інструкції з контролю якості.

54. Документами, що підтверджують якісні характеристики нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за тікетс-угодою, є паспорт якості, сертифікат відповідності, декларація про відповідність.

55. У разі закінчення строку придатності нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за тікетс-угодою та/або у разі погіршення показників якості мінімальних запасів під час їх зберігання, що призвело до порушення вимог, встановлених Технічним регламентом щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив та Технічним регламентом щодо вимог до газу скрапленого для автомобільного транспорту, комунально-побутового споживання та промислових цілей (після набрання ними чинності), та/або у разі винесення рішення про невідповідність вимогам якості та безпечності мінімальних запасів за тікетс-угодою, що приймається Міненерго за результатами моніторингу якості і безпечності нафтопродуктів, що здійснюється на підставі Порядку здійснення моніторингу якості і безпечності нафтопродуктів в Україні, що затверджується відповідно до пункту 4 частини другої статті 4 Закону, що перебувають у місцях зберігання мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, виконавець зобов'язаний замінити відповідні обсяги нафти та/або нафтопродуктів відповідно до Інструкції з контролю якості протягом строку, що не перевищує 15 календарних днів з моменту закінчення строку придатності.

56. Оператор має право реалізувати (продати) або іншим чином відчужувати нафту та/або нафтопродукти із складу мінімальних запасів за тикетс-угодою виключно:

1) у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів відповідно до плану дій;

2) для належного виконання зобов'язання оператора щодо забезпечення якісних характеристик нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів за тикетс-угодою, їх заміни до закінчення строку їх придатності.

57. Умови поновлення реалізованих (проданих) обсягів нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що зберігаються за тикетс-угодою, визначаються на підставі плану дій та рішення Кабінету Міністрів України про розкриття мінімальних запасів.

58. Тикетс-угода вважається виконаною, якщо обсяги нафти та/або нафтопродуктів із складу мінімальних запасів були повністю розкриті та реалізовані на підставі рішення Кабінету Міністрів України про розкриття мінімальних запасів. Вимоги Закону щодо створення та зберігання мінімальних запасів можуть бути виконані суб'єктом ринку шляхом укладення нової тикетс-угоди між оператором і суб'єктом ринку не пізніше визначеного рішенням Кабінету Міністрів України про розкриття мінімальних запасів строку поновлення мінімальних запасів.

59. Вартість послуг за тикетс-угодою визначається на договірних умовах.

Банківська гарантія

60. Банківська гарантія є належним фінансовим забезпеченням щодо створення мінімальних запасів відповідно до вимог Закону та положення про банківські гарантії.

61. Вимоги цього Порядку щодо банківської гарантії поширюються на таких суб'єктів:

1) банк-гарант — банк-резидент України, який бере участь у здійсненні операцій за гарантіями та надає банківську гарантію на користь бенефіціара відповідно до Закону;

2) принципал — оператор, суб'єкт ринку, зазначений в банківській гарантії як такий, що має зобов'язання щодо створення мінімальних запасів відповідно до Закону, що забезпечуються такою гарантією;

3) бенефіціар — Міненерго, на користь якого надається банківська гарантія для забезпечення виконання зобов'язань суб'єктів ринку щодо створення мінімальних запасів згідно з вимогами, встановленими Законом.

62. Банківська гарантія повинна відповідати таким вимогам:

1) бути безвідкличною, умови якої можуть бути змінені тільки в частині збільшення суми гарантії та/або продовження строку дії гарантії;

2) бути безумовною, за якою банк-гарант у разі порушення принципалом свого зобов'язання, забезпеченого такою гарантією, сплачує кошти бенефіціарові за першою його вимогою без подання будь-яких інших документів (крім документів, що підтверджують повноваження особи, яка підписала вимогу щодо здійснення платежу за такою гарантією, а також підтверджують достовірність підпису такої особи);

3) бути непередаваною і не може бути переуступлена.

63. Функцію банку-гаранта можуть виконувати фінансові установи, що відповідають таким вимогам:

1) банк, у якому держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 50 відсотків статутного капіталу банку, або комерційний банк (резидент), який має довгостроковий кредитний рейтинг за національною шкалою не нижче "uaAA". У випадку відсутності рейтингу за національною шкалою у банків іноземних банківських груп рейтинг материнських іноземних банківських груп від однієї з рейтингових компаній Fitch, Moody's, S&P має бути не нижче підвищеного інвестиційного класу (А або вищий);

2) банк не включено до переліку юридичних осіб, щодо яких державними органами України, США або держав — членів ЄС застосовано спеціальні економічні чи інші обмежувальні заходи (санкції).

64. Документи, оформлення яких передбачено для оформлення та здійснення операцій за банківськими гарантіями, створюються в електронній або паперовій формі та подаються в тій формі, в якій вони були створені. Паперові копії документів, використання яких передбачено вимогами цього Порядку для здійснення операцій за банківськими гарантіями, засвідчуються в установленому законодавством України порядку.

65. Банківська гарантія оформляється у випадку:

1) ввезення принципалом нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг. Принципал зобов'язаний забезпечити достатній рівень фінансового забезпечення не пізніше ніж за 12 годин до початку митного оформлення нафти та/або нафтопродуктів, що ввозяться на митну територію України;

2) виробництва принципалом нафтопродуктів та введення їх в обіг. Принципал зобов'язаний забезпечити достатній рівень фінансового забезпечення не пізніше ніж за 12 годин до початку реєстрації відповідної акцизної накладної ДПС.

66. Банківська гарантія, що є належним фінансовим забезпеченням щодо створення мінімальних запасів та створена згідно з положенням про банківські гарантії, повинна обов'язково містити такі відомості (реквізити):

1) у графі “назва документа” — “Банківська гарантія для фінансового забезпечення зобов'язань щодо створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів”;

2) у графі “назва валюти” — “гривня”;

3) суму банківської гарантії цифрами та словами із зазначенням еквівалентного обсягу мінімальних запасів, вираженого в одиницях маси тоннах, створених принципалом відповідно до Закону;

4) у графі “дата, номер і назва документа, з якого виникають базові відносини” — “Закон України “Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів”;

5) у графі “найменування бенефіціара” — “Міністерство енергетики України”;

6) у графі “ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України бенефіціара” — “37552996”;

7) у графі “умови, за яких надається право бенефіціарові вимагати платіж” — документи, що підтверджують повноваження посадової особи Міненерго, яка підписала вимогу щодо здійснення платежу за такою гарантією, а також підтверджують достовірність підпису такої особи;

8) у графі “умови щодо зміни суми банківської гарантії” (у разі потреби) може бути зазначено збільшення суми банківської гарантії для забезпечення зобов'язань формування мінімальних запасів з огляду на періодичність або циклічність введення в обіг нафти та/або нафтопродуктів.

67. Банківська гарантія є чинною з дати її видачі та протягом усього строку зберігання мінімальних запасів. Датою видачі гарантії є день надсилання бенефіціару оригіналу гарантії або дата надсилання гарантії з використанням технічних засобів електронних комунікацій.

68. Банк-гарант надсилає примірник електронної гарантії бенефіціару або банку бенефіціара та/або принципалу для подальшої передачі бенефіціару.

69. Реквізити банківської гарантії згідно з положенням про банківські гарантії, виданої принципалу, вносяться користувачем до електронної системи репортингу відповідно до Порядку репортингу.

70. Розрахунок суми банківської гарантії, що має покривати 25 відсотків ринкової вартості мінімальних запасів, що створюються

відповідно до пунктів 11—19 цього Порядку, здійснюється з урахуванням ринкових цін на нафту та нафтопродукти із складу мінімальних запасів згідно з пунктом 33 цього Порядку.

71. На основі заходів з контролю за виконанням вимог законодавства стосовно мінімальних запасів Міненерго на підставі подання адміністратора згідно з пунктом 82 цього Порядку приймає рішення про реалізацію права про списання гарантії, після чого вчиняє дії відповідно до положення про банківські гарантії.

72. У разі отримання вимоги щодо здійснення платежу за гарантією банк-гарант сплачує кошти бенефіціару на умовах та у строки, передбачені банківською гарантією для оплати вимоги, але не пізніше трьох банківських днів, та згідно з реквізитами, зазначеними у вимозі.

73. Сплата суми, на яку видано банківську гарантію, не звільняє відповідного принципала від виконання його зобов'язань щодо створення мінімальних запасів у строк, визначений Законом.

Контроль за виконанням вимог законодавства у сфері мінімальних запасів

74. Контроль за дотриманням операторами, суб'єктами ринку та відповідальними зберігачами вимог щодо внесення (оновлення) інформації про створення, зберігання, заміну, використання, поновлення та реалізацію (продаж) мінімальних запасів здійснюється адміністратором.

75. У разі виявлення порушень операторами або суб'єктами ринку вимог щодо створення, зберігання, заміни, використання, поновлення та реалізації (продажу) мінімальних запасів в обсязі понад 5 відсотків (але не менше 1 тонни) обсягів мінімальних запасів адміністратор протягом однієї доби/в той же день повідомляє про це Міненерго.

76. Міненерго надсилає такому оператору або суб'єкту ринку через їх кабінет користувача та з використанням технічних засобів електронних комунікацій повідомлення з вимогою в одноденний строк створити мінімальні запаси, які відповідатимуть вимогам щодо обсягів та якості, встановленим Законом. Повідомлення з вимогою усунути порушення вимог Закону має містити таку інформацію:

1) перелік виявлених порушень відповідного оператора або суб'єкта ринку щодо обсягу мінімальних запасів або невідповідності встановленим вимогам до якості мінімальних запасів;

2) посилання на вимоги Закону, щодо яких виявлено невідповідність;

3) перелік інформації та/або документів, які оператор або суб'єкт ринку повинен подати для підтвердження усунення виявлених порушень, з їх відображенням в електронній системі репортигу.

77. Оператори і суб'єкти ринку зобов'язані протягом п'яти робочих днів після отримання відповідної вимоги усунути порушення, зазначені у пунктах 75 і 76 цього Порядку, та повідомити про це Міненерго.

78. Дії щодо усунення порушень, зазначених у пунктах 75 і 76 цього Порядку, відслідковуються адміністратором.

79. Для підтвердження факту усунення даного порушення адміністратор може провести перевірку відповідно до регламенту організації та проведення перевірок.

80. У разі прийняття рішення про проведення виїзної перевірки адміністратор зобов'язаний за три робочих дні попередити оператора або суб'єкта ринку шляхом надсилання повідомлення до кабінету користувача та з використанням технічних засобів електронних комунікацій. За результатами перевірки складається відповідний акт про підтвердження або усунення даного порушення. Відомості про результати перевірки та відомості про поточні обсяги мінімальних запасів в одnodенний строк вносяться до електронної системи репортигу адміністратором.

81. У разі виявлення обґрунтованих підстав вважати невідповідними (з технічних причин, через несправність обладнання тощо) відомості щодо комерційного обліку нафтопродуктів та обліку обсягів мінімальних запасів, що вносяться до електронної системи репортигу, оператор, суб'єкт ринку чи відповідальний зберігач зобов'язаний протягом одного робочого дня після виявлення зазначеної невідповідності повідомити про це Міненерго.

Оператор, суб'єкт ринку чи відповідальний зберігач протягом 14 календарних днів зобов'язаний вжити вичерпних заходів для усунення зазначеної невідповідності.

Для підтвердження факту усунення зазначеної невідповідності адміністратор може провести виїзну перевірку відповідно до регламенту організації та проведення перевірок.

82. У разі невиконання у повному обсязі або частково своїх зобов'язань щодо створення мінімальних запасів, встановлених адміністратором у результаті перевірки, адміністратор надсилає до Міненерго подання про реалізацію права про списання банківської гарантії із зазначенням суті виявлених адміністратором порушень операторів або суб'єктів ринку.

Кризова ситуація на ринку нафти та нафтопродуктів. Розкриття та поновлення мінімальних запасів

83. Міненерго на основі даних цілісної системи моніторингу ринку нафти та нафтопродуктів відповідно до Порядку моніторингу обсягів та Порядку репортигу здійснює поточний моніторинг балансу постачання і споживання нафти та нафтопродуктів на внутрішньому ринку України,

відстежує тенденції, що можуть призвести до виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів.

84. Кризова ситуація не може стосуватися коливань цін на ринку нафти та нафтопродуктів та спричинених ними змін попиту та пропозиції на нафту та нафтопродукти.

85. Кризова ситуація на ринку нафти та нафтопродуктів виникає, коли прогнозований попит в Україні є вищим, ніж максимальний потенціал пропозиції, що призводить до порушення балансу постачання і споживання нафти та нафтопродуктів на внутрішньому ринку України у звітному періоді понад граничні показники, визначені Міненерго. У разі виявлення ознак кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів адміністратор протягом трьох робочих днів надсилає до Міненерго відповідне повідомлення із зазначенням інформації згідно з пунктами 86—88 цього Порядку.

86. Кризова ситуація на ринку нафти та нафтопродуктів визначається за рівнем:

1) кризова ситуація рівня попередження — ситуація, за якої існує конкретна перевірена і достовірна інформація про можливість істотного погіршення ситуації з постачанням нафти та/або нафтопродуктів та/або різкі коливання цін на нафту та/або нафтопродукти, що ймовірно призведе до виникнення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації;

2) кризова ситуація рівня надзвичайної ситуації — ситуація, за якої існує надзвичайно високий попит на нафту та/або нафтопродукти, зупинення чи обмеження джерел надходження нафти та/або нафтопродуктів, різкі коливання цін на нафту та/або нафтопродукти або інше істотне погіршення ситуації з постачанням нафти та/або нафтопродуктів.

87. Показниками для визначення кризової ситуації рівня попередження є:

1) індикатори моніторингу обсягів на ринку нафти та нафтопродуктів України, що визначаються відповідно до Порядку моніторингу обсягів, які відслідковуються щомісяця:

динаміка зміни обсягів надходжень на ринку нафти та нафтопродуктів України;

динаміка зміни обсягів реалізації на ринку нафти та нафтопродуктів України;

динаміка зміни обсягів запасів нафти та нафтопродуктів;

2) коливання цін на нафту та/або нафтопродукти;

3) коливання курсу національної валюти;

4) періодичні обстріли державою-агресором та, як наслідок, знищення об'єктів критичної інфраструктури для зберігання нафти та/або

нафтопродуктів та знищення обсягів нафти та/або нафтопродуктів під час воєнного стану.

88. Показниками для визначення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації є:

1) індикатори моніторингу обсягів на ринку нафти та нафтопродуктів України, що визначаються відповідно до Порядку моніторингу обсягів, які відслідковуються щомісяця:

динаміка зміни обсягів надходжень на ринку нафти та нафтопродуктів України;

динаміка зміни обсягів реалізації на ринку нафти та нафтопродуктів України;

динаміка зміни обсягів запасів нафти та нафтопродуктів;

2) різкі коливання цін на нафту та/або нафтопродукти;

3) різкі коливання курсу національної валюти;

4) масовані ракетні обстріли державою-агресором та, як наслідок, масштабне знищення об'єктів критичної інфраструктури для зберігання нафти та/або нафтопродуктів та знищення значних обсягів нафти та/або нафтопродуктів під час воєнного стану.

89. Перелік заходів для подолання кризової ситуації, що виникла на ринку нафти та нафтопродуктів України, обов'язки, завдання та повноваження, механізми співпраці, перелік першочергових заходів для кожного рівня кризової ситуації визначаються планом дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України, що затверджується відповідно до пункту 5 частини другої статті 4 Закону.

90. Міненерго з метою забезпечення належного рівня енергетичної безпеки України та сталого постачання нафти та нафтопродуктів на внутрішній ринок у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України та невідкладного початку швидкого, ефективного та прозорого використання нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів протягом трьох робочих днів готує проект розпорядження Кабінету Міністрів України з переліком заходів, необхідних для подолання кризової ситуації та для безперервного забезпечення кінцевих споживачів нафтопродуктами, в якому зазначаються:

1) причина та мета розкриття мінімальних запасів;

2) перелік та обсяги нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що підлягають розкриттю та реалізації (продажу);

3) строки розкриття мінімальних запасів;

4) строки введення в обіг нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що зберігаються суб'єктами ринку у резервуарах, розташованих за межами митної території України, які визначаються з

урахуванням строків доставки до митної території України, але не менше 20 календарних днів;

5) можливість експорту нафти під час кризової ситуації;

6) перелік організаційно-підготовчих дій, які мають вчинити учасники ринку та оператори для підготовки до продажу мінімальних запасів та продажу мінімальних запасів під час розкриття мінімальних запасів;

7) інші умови розкриття мінімальних запасів.

91. Кабінет Міністрів України в одноденний строк приймає розпорядження про розкриття, реалізацію та поновлення нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів.

92. Обсяги нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що підлягають розкриттю та реалізації, реалізуються у будь-який спосіб, не заборонений законодавством, за ринковими цінами.

93. Під час кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України мінімальні запаси не створюються.

94. У разі стабілізації ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України та зникнення ознак кризової ситуації відповідно до пунктів 85—88 цього Порядку адміністратор вносить відповідне подання до Міненерго. Міненерго готує проект розпорядження Кабінету Міністрів України щодо припинення дії умов кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України та механізму поновлення мінімальних запасів до мінімального рівня, визначеного Законом.

95. Механізм поновлення мінімальних запасів повинен передбачати:

1) перелік, обсяги та якість нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що підлягають поновленню;

2) строки поновлення мінімальних запасів;

3) інші умови поновлення мінімальних запасів.

96. Під час визначення кінцевого строку поновлення обсягів нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів Міненерго враховує ситуацію на міжнародних ринках нафти та нафтопродуктів та наявні в учасників ринку та операторів мінімальні запаси.

97. Кабінет Міністрів України протягом 15 робочих днів приймає розпорядження щодо припинення дії умов кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України та поновлення мінімальних запасів.

98. Міненерго в одноденний строк інформує Секретаріат Енергетичного Співтовариства про прийняті Кабінетом Міністрів України розпорядження відповідно до пунктів 91 та 97 цього Порядку.

99. Про прийняті Кабінетом Міністрів України відповідні розпорядження адміністратор повідомляє учасникам системи мінімальних запасів шляхом надсилання інформаційного повідомлення до кабінету

користувача та технічними засобами електронних комунікацій не пізніше ніж на наступний день після прийняття таких розпоряджень.

Припинення діяльності на ринку нафти та нафтопродуктів учасника мінімальних запасів

100. Підставами для припинення діяльності із створення та зберігання мінімальних запасів на ринку нафти та нафтопродуктів України є припинення діяльності на ринку нафти та нафтопродуктів України учасника системи мінімальних запасів, припинення юридичної особи, позбавлення фізичної особи статусу підприємця, відкриття щодо учасника системи мінімальних запасів провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) або прийняття рішення про його припинення в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) чи ліквідації.

101. У разі припинення діяльності на ринку нафти та нафтопродуктів України, зокрема у разі припинення дії ліцензії згідно із Законом України “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального”, учасник системи мінімальних запасів зобов’язаний офіційно повідомити про це Міненерго та адміністратора через кабінет користувача єдиної системи репортингу та з використанням технічних засобів електронних комунікацій. Після такого повідомлення суб’єкт ринку та оператор втрачає право вводити в обіг нафтопродукти.

102. У разі припинення діяльності на ринку нафти та нафтопродуктів України продаж створених суб’єктом ринку мінімальних запасів здійснюється не раніше ніж за 30 днів до дати припинення діяльності на ринку нафти та нафтопродуктів України.

103. У разі припинення юридичної особи або позбавлення фізичної особи статусу підприємця, зокрема на підставі зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань”, учасник системи мінімальних запасів зобов’язаний не пізніше шести місяців до дати подання документів для державної реєстрації припинення юридичної особи або позбавлення фізичної особи статусу підприємця офіційно повідомити про таке рішення Міненерго та адміністратору через кабінет користувача та з використанням технічних засобів електронних комунікацій, зазначивши інформацію про строки припинення діяльності. Після такого повідомлення суб’єкт ринку та оператор втрачає право вводити в обіг нафту та/або нафтопродукти за

30 днів до дати подання документів для державної реєстрації припинення юридичної особи або позбавлення фізичної особи статусу підприємця.

104. У разі припинення юридичної особи або позбавлення фізичної особи статусу підприємця, зокрема на підставі зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань”, продаж створених операторами та суб’єктами ринку мінімальних запасів здійснюється не раніше ніж за 30 днів до дати подання документів для державної реєстрації припинення юридичної особи або позбавлення фізичної особи статусу підприємця.

105. У разі відкриття щодо оператора, суб’єкта ринку чи відповідального зберігача провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), відкриття ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника такий оператор, суб’єкт ринку чи відповідальний зберігач протягом семи календарних днів з дня постановлення господарським судом ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника повинен надіслати до Міненерго:

1) інформацію про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), відкриття ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів оператора, суб’єкта ринку чи відповідального зберігача з підтвердними документами;

2) реквізити відповідного територіального органу Мін’юсту, який сприяє створенню організаційних, економічних, інших умов, необхідних для реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, зокрема процедур банкрутства державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, а також реквізити відповідного регіонального відділення (представництва) Фонду державного майна за місцезнаходженням такого відповідального зберігання;

3) відомості щодо фактичних обсягів нафти та нафтопродуктів із складу мінімальних запасів, що зберігаються оператором, суб’єктом ринку чи відповідальним зберігачем, із зазначенням інформації про їх кількість та якість та щодо сум і строків дії банківських гарантій.

106. Міненерго повідомляє адміністратору про виникнення обставин згідно з пунктом 100 цього Порядку.

107. Адміністратор відображає в електронній системі репортигу інформацію стосовно виникнення обставин згідно з пунктом 100 цього Порядку.

108. Оператор, суб'єкт ринку, відповідальний зберігач або арбітражний керуючий, призначений господарським судом у справі про банкрутство (неплатоспроможність) стосовно таких суб'єктів, повідомляє Міненерго про закриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) протягом п'яти календарних днів з дати постановлення господарським судом ухвали про закриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) оператора, суб'єкта ринку чи відповідального зберігача. Адміністратор на основі зазначеного повідомлення здійснює закриття відповідного облікового запису та кабінету користувача відповідно до Порядку репортигу.
